

Аналіз змагальної діяльності юних спортсменів на 38-му дитячому турнірі «Ванпаку сумо»

Голоха В. Л.

Харківська державна академія фізичної культури, Харків, Україна

Анотація

Мета: провести аналіз змагальної діяльності юних спортсменів на 38-му дитячому турнірі «Ванпаку сумо».

Матеріал та методи. У дослідженні використано такі методи: аналіз науково-методичної інформації та джерел інтернету; узагальнення передового практичного досвіду, аналіз протоколів та відеозаписів поєдинків. Всього здійснено аналіз 293 сутичок (92 поєдинки серед четвертих класів, 94 – серед п'ятих, 107 – серед шостих). Для аналізу використовувалася спеціалізована комп'ютерна програма «Martial Arts Video Analysis».

Результати: аналіз змагальної діяльності дозволив виділити групи прийомів, які найчастіше використовували спортсмени під час змагань. Найчастіше використовуються прийоми групи кіхон вадза (57,65 %). Спортсмени усіх вікових груп активно користувались базовою технікою (4 клас – 57,60 %, 5 клас – 57,44 %, 6 клас – 57,94 %). Найпоширенішими прийомами у всіх вікових категоріях були йорікірі та осідасі. Дії, які трапилися під час змагань та відносяться до групи хівадза і не є кімаріте свідчать про те, що юні спортсмени ще не досконало володіють своїм тілом і можуть втрачати рівновагу навіть без втручання суперника. Аналіз технічних дій дозволив спостерігати прогрес техніки за класами. Так, в п'ятих класах з'являються більш складні прийоми (харіманаге та чонгаке). Це вказує на те, що діти поступово освоюють складніші техніки, які вимагають кращої координації та тактичного мислення. У старших класах спостерігається використання складних технік, таких як цукіотосі та сотогаке. Це свідчить про те, що учасники стають фізично сильнішими та більш координаційно підготовленими, що вказує на поступове освоєння складнішої техніки.

Висновки. Аналіз змагальної діяльності під час 38-турніру «Вампаку сумо» дозволив виявити деякі характерні особливості. По-перше змагання виявили високу інтенсивність. Техніка йорікірі є найбільш ефективною, тому користується високою популярністю у юних спортсменів. Хоча йорікірі домінує, присутність інших технік, таких як косінаге і макіотосі, свідчить про те, що учасники мають різноманітний арсенал технік. У старших класах учасники починають демонструвати кращу фізичну форму, що допомагає їм використовувати складніші техніки та довше витримувати сутички. Психологічний тиск також грає свою роль, оскільки учасники змушені приймати швидкі рішення та обирати прийоми, які найбільш ефективні в умовах напруги.

Ключові слова: дитячий спорт, сумо, єдиноборства, дитяче сумо, змагальна діяльність, техніко-тактичні дії, кімаріте.

Abstract

Analysis of the competitive activity of young athletes at the 38th children's tournament «Wanpaku Sumo»

Holokha V.

Purpose: to analyze the competitive activity of young athletes at the 38th «Wanpaku Sumo» Children's Tournament.

Material and methods. The following methods were used in the study: analysis of scientific and methodological information and Internet sources; generalization of best practices; analysis of protocols and video recordings of matches. A total of 293 fights were analyzed (92 fights among fourth graders, 94 among fifth graders, 107 among sixth graders). For the analysis, a specialized computer program «Martial Arts Video Analysis» was used.

Results: the analysis of competitive activity allowed us to identify the groups of techniques most often used by athletes during competitions. The most frequently used techniques of the group kihon waza (57,65 %). Athletes of all age groups actively used the basic technique (4th grade – 57,60%, 5th grade – 57,44 %, 6th grade – 57,94 %). The most common techniques in all age categories were yorikiri and oshidashi. Actions that occurred during the competition and belong to the hiwaza group and are not kimarite indicate that young athletes do not yet have perfect control over their bodies and can lose balance even without the intervention of an opponent. The analysis of technical actions allowed us to observe the progress of technique by grade. Thus, in the fifth grade, more complex techniques (harimanage and chongake) appear. This indicates that children are gradually mas-

tering more complex techniques that require better coordination and tactical thinking. In the upper grades, the use of complex techniques such as tsukiotoshi and sotogake is observed. This indicates that participants are becoming physically stronger and more coordinated, which indicates a gradual mastery of more complex techniques.

Conclusions. The analysis of the competition during the 38th «Wampaku Sumo» Tournament revealed some characteristic features. First, the competitions were highly intense. The yorikiri technique is the most effective, so it is very popular among young athletes. Although yorikiri dominates, the presence of other techniques such as koshinage and makiotoshi shows that participants have a diverse arsenal of techniques. In high school, participants begin to demonstrate better physical fitness, which helps them to use more complex techniques and endure bouts longer. Psychological pressure also plays a role, as participants are forced to make quick decisions and choose techniques that are most effective under pressure.

Keywords: children's sport, sumo, martial arts, children's sumo, competitive activity, technical and tactical actions, kimarite.

Вступ

«Ванпаку сумо» («бешкетне», «неслухнянне» сумо) – це дитячі змагання з сумо, що являють собою унікальну частину японської культури і традицій, які об'єднують елементи спорту і виховання. Ці змагання, що проводяться під егідою Японської асоціації сумо, мають глибоке історичне коріння і розвиваються в контексті загальної популярності сумо в Японії (<http://www.ifs-sumo.org>; <http://portfolio.mnwr.me>; <https://awaji-jc.or.jp>).

«Ванпаку сумо» – це турнір для учнів початкової школи, в якому можуть брати участь учні з 4 по 6 класи. Попередні змагання, які є відбором на національний турнір організовує Молодіжна торгово-промислова палата. Національний турнір для хлопчиків проводиться на спортивній арені Рьоґоку Кокуґікан (Токіо), дівчатка змагаються в Будокані (<https://turugiri.com>).

Відбірковий турнір для кожного регіону розпочинається щороку у квітні і ставить перед собою не лише спортивні цілі, а й культурні, знайомлячи дітей із традиціями та історією японського сумо. «Ванпаку сумо» орієнтоване на дітей і покликане не тільки розвивати фізичні навички, а й формувати командний дух і взаємодопомогу серед учасників. Організатори турнірів називають своєю метою допомогти дітям вирости духовно багатими. У сумо також робиться наголос на виховання ввічливості та співчуття. Турніри проводяться по всій країні, роблячи великий внесок у здоровий розвиток дітей (<https://www.wanpaku.or.jp>; <https://cycstyle.net>).

Ванпаку сумо виникло як частина традиційних японських фестивалів, де діти беруть участь у змаганнях, спрямованих на зміцнення духу та фізичної сили. Це явище пов'язане з ширшими традиціями сумо, яке, як відомо, існує понад тисячу років. «Бешкетне» було засновано 1976 року з ініціативи токійської молодіжної палати (JCI) з метою надати дітям, які не мають достатньої кількості ігрових майданчиків, можливість тренувати свій розум і тіло, а також поліпшити здоров'я (<http://portfolio.mnwr.me>; <https://awaji-jc.or.jp>).

Правила дитячого сумо аналогічні основним правилам «великого» сумо, але мають деякі обмеження: наприклад, заборонені ляпаси долонею по обличчю (харіте). Важливою умовою поєдинку є міцно затягнутий пояс мавасі. Ігри проводяться під наглядом тренерів, і вживаються необхідні заходи безпеки. Наприклад, інструктори постійно перевіряють стан дітей, дають відповідні рекоменда-

ції та намагаються мінімізувати ризик отримання травм (<https://www.wanpaku.or.jp>).

Змагання «Ванпаку сумо», що спочатку зародилися в Японії, поступово набувають популярності і в інших країнах (<https://www.nippon.com>; <https://www.sumo.or.jp>; <http://sumo-ua.com>).

Багатообіцяючими виглядають перспективи розвитку дитячого сумо. З урахуванням зростаючого інтересу до традиційних японських видів спорту можна очікувати збільшення кількості учасників і розширення географії змагань.

Україна є однією з країн, де активно розвивається аматорське сумо, включно з дитячими змаганнями. (Байрамов, 2021; Байрамов, et al., 2020) Утворилися тісні спортивні та культурні зв'язки між сумо та Україною. Великий чемпіон Тайхо має українське коріння, його батько уродженець Харківської області. У 2002 Тайхо Коккі відвідав батьківщину свого батька і підтримав ентузіастів сумо в Україні, відвідавши турнір, що носить його ім'я (<https://japan.mfa.gov.ua>).

З 2020 року успішно виступає на професійному рингу український спортсмен Сергій Соколовський. Він пройшов шостий, п'ятий і четвертий дивізіони (дзьонокуті, дзьонідан і сандамме), зазнавши лише трьох поразок, а в третій лізі (макусіта) провів чотирнадцять турнірів (<https://www.sumo.or.jp>).

Не відстають від професіоналів і спортсмени аматори. Українські сумоїсти неодноразово ставали чемпіонами та призерами Чемпіонатів світу, Європи та Всесвітніх ігор, а національна збірна входить до складу світових лідерів з цього виду спорту (Ложечка, 2013). У Дніпрі щорічно проводиться Всеукраїнський турнір із сумо серед дітей 10-12 років, у якому беруть участь майже сто хлопців із різних областей країни. Переможці цих змагань отримують можливість поїхати на турнір до Японії (<http://sumo-ua.com>; https://u.to/U_HuIA; <https://www.gorod.dp.ua>).

2023 року 11-річний спортсмен із Рівного Макар Юпаткін здобув три перемоги на дохьо в Токіо і був визнаний одним із найкращих сумоїстів Японії у своїй віковій категорії (<https://suspilne.media>).

Незважаючи на зростаючу популярність сумо у світі, спеціальної літератури і наукових досліджень у цій галузі вкрай мало, і практично відсутні дослідження в галузі дитячого сумо. Дослідження, проведені щодо аналізу змагальної діяльності в сумо серед дорослих (Голоха та ін.,

2023), виявили низку найчастіше застосовуваних технічних дій, наявний порівняльний аналіз техніко-тактичного арсеналу чоловіків і жінок (Тропін, та ін., 2023).

За для більш ефективної організації навчально-тренувального процесу, оптимального вибору методів та засобів навчання, своєчасного виявлення недоліків у фізичній формі спортсмена, а також швидкого внесення певних коригувань в план тренувань необхідно приділяти увагу вивченню змісту змагальної діяльності (Тропін, та ін., 2023).

Зв'язок дослідження з науковими програмами, планами і темами. Дослідження проводилося відповідно до теми науково-дослідної роботи Харківської державної академії фізичної культури «Оптимізація тренувального процесу в єдиноборствах» (номер державної реєстрації 0121U112873).

Мета дослідження – провести аналіз змагальної діяльності юних спортсменів на 38-му дитячому турнірі «Ванпаку сумо».

Матеріал та методи дослідження

Для вирішення завдань дослідження використовували наступні методи: аналіз науково-методичної інформації та джерел інтернету, узагальнення передового практичного досвіду, аналіз протоколів та відеозаписів поєдинків. Усього здійснено аналіз 293 сутичок (92 поєдинки серед 4-х класів, 94 – серед 5-х, 107 – серед 6-х). Для аналізу відеозаписів використовувалась спеціалізована комп'ютерна програма «Martial Arts Video Analysis» (Романенко, та ін., 2020). На підставі перегляду фрагментів поєдинків під час змагань програма дозволяє фіксувати та ототожнювати техніко-тактичну дію, час та оцінку її виконання, здійснити аналітику отриманих результатів.

Результати дослідження та їх обговорення

Аналіз науково-методичної інформації, джерел Інтернету та узагальнення передового практичного досвіду дозволив встановити, що проблема аналізу змагальної діяльності та визначення основних техніко-тактичних дій спортсменів в різних видах єдиноборств, в тому числі й сумо є актуальною (Голоха, та ін., 2023; Тропін, та ін., 2023).

Аналіз змагальної діяльності юних спортсменів сумо

дозволив виділити групи прийомів, які найчастіше використовувалися спортсменами під час змагань (рис.1). В сумо виділяють шість груп технічних дій (кімаріте): кіхон вадза (базові прийоми), нагете (кидкова техніка), какете (захвати ніг), хінеріте (кидки скручуванням), соріте (кидки прогином) та токусю вадза (особлива техніка). До сьомої групи належать дії без допомоги суперника, за які зараховується поразка (Голоха, 2023; Тропін, та ін., 2023). Найчастіше використовуються прийоми групи кіхон вадза (57,65 %). Спортсмени усіх вікових груп активно користувалися базовою технікою (4 клас – 57,60 %, 5 клас – 57,44 %, 6 клас – 57,94 %). Найпоширенішими прийомами у всіх вікових категоріях були йорікірі та осідасі. Це може свідчити про те, що спортсмени на початковому етапі більше покладаються на силу, ніж на складніші технічні дії.

Прийомі групи нагете (12,28 %), токусю вадза (11,95 %) і хінеріте (10,92 %) також неодноразово ставали переможною технічною дією в поєдинках.

Ще одна група – какете, для технічних дій якої характерні захвати ніг руками стали переможними тільки в 10 випадках (3,41 %). Необхідно відмітити, що спроб виконати такі прийоми було набагато більше, і найчастіше такі їх робили спортсмени значно менші за вагу свого суперника. Тому можна припустити, що для вдалого виконання прийомів даної групи у юних спортсменів не вистачає сили.

До групи хівадза (дії без допомоги суперника, за які нараховується поразка) включають п'ять дій і вони зводяться до торкання дохьо будь-якою частиною тіла крім стоп та заступ за коло). На змаганнях дорослих такі події трапляються рідко, але на дитячих змаганнях вони мали місце в 11 випадках: ісаміасі (заступ за коло вперед) – 1 раз, цукіте (торкання дохьо рукою) – 1 раз та косікудаке (падіння) – 9 разів. Це може свідчити про те, що юні спортсмени ще не досконало володіють своїм тілом і можуть втрачати рівновагу навіть без втручання суперника.

Аналіз технічних дій дозволив спостерігати прогрес техніки за класами. Так, в п'ятих класах з'являються більш складні прийоми (харіманаге та чонгаке). Це вказує на те, що діти поступово освоюють складніші техніки, які вимагають кращої координації та тактичного мислення. Наприклад, чонгаке – це техніка, яка вимагає координованості тіла та балансування.

Рис. 1. Відсоткове відношення техніко-тактичних дій юних спортсменів сумо за групами під час змагань.

Рис. 2. Динаміка використання технічних дій юних спортсменів сумо за віковими категоріями.

У 6-му класі збільшується різноманітність технік. Діти починають застосовувати такі прийоми, як косінаге (кидок через стегно) і макіотосі (падіння через витягнуту руку). Це свідчить про більшу технічну зрілість і можливість використовувати складні маневри для перемоги.

У старших класах спостерігається використання складних технік, таких як цукіотосі та сотогаке. Це свідчить про те, що учасники стають фізично сильнішими та більш координаційно підготовленими, що вказує на поступове освоєння складнішої техніки.

Для боротьби сумо характерний бурхливий та миттєвий характер поєдинків (Голоха, та ін., 2023). Сутички тривають всього декілька секунд. Значний діапазон тривалості сутичок в 5 класах (від 1,4 до 73,4 секунд) вказує на різноманітність ситуацій та рівнів підготовки учасників. В той же час, наявність довгих сутичок (до 73,4 секунд) може свідчити про кращу тактичну підготовку та вміння вести тривалу боротьбу (табл. 1).

Таблиця 1. Тривалість поєдинків під час 38 турніру Ванпаку сумо за класами

Клас	Кількість сутичок	Середня тривалість (с)	Найкоротша сутичка (с)	Найдовша сутичка (с)
4	92	7,95	1,03	33,23
5	94	9,34	1,4	73,4
6	107	6,64	0,9	25,9

Висновки

Аналіз змагальної діяльності під час 38-турніру «Вампаку сумо» дозволив виявити деякі характерні особливості. Спостерігається висока інтенсивність змагань. Середня

Список літератури

Байрамов, Р. (2021). *Організаційно-управлінські основи розвитку неолімпійського спорту в Харківській області (на прикладі сумо) (дис. на здобуття наукового ступеня доктора філософії)*. Харків, Україна.

Голоха, В. Л. (2023). Характеристика технічних дій в боротьбі

тривалість сутички у 7,97 секунд свідчить про динамічний характер змагань. Це може вказувати на те, що учасники активно використовують свої технічні навички для швидкого досягнення результату. Наявність як дуже коротких (0,9 секунди), так і довгих (73,4 секунди) сутичок вказує на різний рівень підготовки учасників. Це може бути пов'язано з різними стилями боротьби та стратегіями.

Техніка йорікірі є найпопулярнішою серед учасників, що свідчить про її ефективність у цьому віці. Це може вказувати на те, що діти добре освоїли цю техніку і використовують її в різних ситуаціях. Хоча йорікірі домінує, присутність інших технік, таких як косінаге і макіотосі, свідчить про те, що учасники мають різноманітний арсенал технік. Це може бути результатом якісної підготовки та тренувань.

Зростання тривалості сутичок та використання складніших технік можуть свідчити про підвищення тактичної зрілості учасників 6 класу в порівнянні з попередніми класами.

У старших класах учасники починають демонструвати кращу фізичну форму, що допомагає їм використовувати складніші техніки та довше витримувати сутички. Психологічний тиск також грає свою роль, оскільки учасники змушені приймати швидкі рішення та обирати прийоми, які найбільш ефективні в умовах напруги.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку. На основі отриманих даних планується розробити практичні рекомендації щодо організації тренувального процесу юних борців з урахуванням сучасних тенденцій розвитку сумо в Україні та світі.

сумо. *Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор і єдиноборств у вищих навчальних закладах*, 20-23.

Голоха, В. Л., & Тропін, Ю. М. (2023). Порівняльний аналіз техніко-тактичного арсеналу чоловіків і жінок в сумо. *Єдиноборства*, 2 (28), 36-49. <https://10.15391/ed.2023-2.04>.

Ложечка, М. В. (2013). Історичні аспекти становлення та розвитку сумо в сучасній Україні. *Економічний універсам: метафі-*

зика пізнання, 21-22.

Новини Дніпра – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gorod.dp.ua/news/228972> (дата звернення: 23.09.2024).

Офіційний сайт Дніпровської обласної ради – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://u.to/U_HuIA (дата звернення: 23.09.2024).

Офіційний сайт «Посольство України в Японії» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://japan.mfa.gov.ua/news/taiho> (дата звернення: 23.09.2024).

Офіційний сайт професійного сумо – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sumo.or.jp/En/> (дата звернення: 4.10.2024).

Офіційний сайт «Українська федерація сумо» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sumo-ua.com> (дата звернення: 4.10.2024)

Романенко, В., Голоха, В., Алексєєв, А., & Коваленко, Ю. (2020). Методика оцінки змагальної діяльності одноборців з використанням комп'ютерних технологій. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 6(80), 65–72. <https://10.15391/snsv.2021-5.003>

Суспільне Рівне – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://suspilne.media/rivne/558611-11-ricnij-rivnanin-sered-krasih-sumoistiv-aponii-istoria-makara-upatkina/> (дата звернення: 23.09.2024).

Тропін, Ю. М., Голоха, В. Л., & Ахметов, Ф. Ш., (2023) Техніко-тактичний арсенал професійних борців сумо. *Єдиноборства*, 1(27), 14-21. <https://10.15391/ed.2023-1.07>

Тропін, Ю. М., Голоха, В. Л., Перевозник В. І. (2023). Техніко-так-

тичний арсенал борчинь сумо на 14-му чемпіонаті світу. *Єдиноборства*, 4(30), 89-103. <https://10.15391/ed.2023-4.09>

Bairamov, R., & Bondar, A. (2020). Ways to attract the population to sumo. *Scienses of Europe*, 54, 3, 59-62.

CYOLY – Style of Sports and Technology – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cyclestyle.net/article/2015/07/27/25694.html>. (дата звернення: 29.09.2024).

Nippon – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nippon.com/es/news/100308/> (дата звернення: 06.09.2024)

ISF – Сайт міжнародної федерації Сумо – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ifs-sumo.org/index.html> (дата звернення: 06.09.2024).

JCI – Junior Chamber International Shijonawate – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://portfolio.mnwr.me/jc/wanpaku/2024/> (дата звернення: 01.10.2024).

JCI – Junior Chamber International AWAJI – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://awaji-jc.or.jp/2022a/activities/350-2/> (дата звернення: 01.10.2024).

あれこれ雑記ブログ – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://turugiri.com/wanpaku-zumou/> (дата звернення: 01.10.2024).

わんぱく相撲全国大会 – сайт Ванпаку сумо – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wanpaku.or.jp/wanpaku/> (дата звернення: 03.10.2024).

わんぱく相撲全国大会 – Правила змагань з Ванпаку сумо – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wanpaku.or.jp/tournament/rule.html> (дата звернення: 03.10.2024).

– Rezhym dostupu: https://u.to/U_HuIA (дата звернення: 23.09.2024).

Офіційний сайт «Posol'stvo Ukrainy v Japonii» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://japan.mfa.gov.ua/news/taiho> (дата звернення: 23.09.2024).

Офіційний сайт професійного сумо – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sumo.or.jp/En/> (дата звернення: 4.10.2024).

Офіційний сайт «Українська федерація сумо» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sumo-ua.com> (дата звернення: 4.10.2024)

Romanenko, V., Goloha, V., Aleksjejev, A., & Kovalenko, Ju. (2020). Metodyka ocinky zmagal'noi' dijal'nosti odnorbociv z vyko-rystannjam komp'juternyh tehnologij [Methods of evaluation of competitive activity of single combatants using computer technologies]. *Slobozhans'kyj naukovo-sportyvnyj visnyk* [Slobozhansky scientific and sports bulletin], 6(80), 65–72. <https://10.15391/snsv.2021-5.003> [in Ukrainian].

Suspil'ne Rivne – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://suspilne.media/rivne/558611-11-ricnij-rivnanin-sered-krasih-sumoistiv-aponii-istoria-makara-upatkina/> (дата звернення: 23.09.2024).

Tropin, Ju. M., Goloha, V. L., & Ahmetov, F. Sh., (2023) Tehniko-taktychnyj arsenal profesijnih borciv sumo [Technical and tactical arsenal of professional sumo wrestlers]. *Jedynoborstva* [Martial arts], 1(27), 14-21. <https://10.15391/ed.2023-1.07> [in Ukrainian].

References

Bajramov, R. (2021). *Organizacijno-upravlins'ki osnovy rozvytku neolimpijs'kogo sportu v Harkivs'kij oblasti (na prykladi sumo) (dys. na здобуття наукового ступеня доктора філософії)* [Organizational and managerial bases of development of non-Olympic sport in Kharkiv region (on the example of sumo) (dissertation for the degree of Doctor of Philosophy)]. Harkiv, Ukrain'na. [in Ukrainian].

Goloha, V. L. (2023). Charakterystyka tehnych dij v borot'bi sumo [Characterization of technical actions in sumo wrestling]. *Problemy i perspektyvy rozvytku sportyvnyh igor i jedynoborstv u vysshyh navchal'nyh zakladah* [Problems and prospects of development of sports games and martial arts in higher education institutions], 20-23. [in Ukrainian].

Goloha, V. L., & Tropin, Ju. M. (2023). Porivnjal'nyj analiz tehniiko-taktychnogo arsenalu cholovikiv i zhinok v sumo [Comparative analysis of the technical and tactical arsenal of men and women in sumo]. *Jedynoborstva* [Martial arts], 2 (28), 36-49. <https://10.15391/ed.2023-2.04>. [in Ukrainian].

Lozhechka, M. V. (2013). Istorychni aspekty stanovlennja ta rozvytku sumo v suchasnij Ukraini [Historical Aspects of the Formation and Development of Sumo in Modern Ukraine]. *Ekonomichnyj universam: metafizyka piznannja* [Economic universal: metaphysics of cognition], 21-22. [in Ukrainian].

Novyny Dnipra – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gorod.dp.ua/news/228972> (дата звернення: 23.09.2024).

Офіційний сайт Дніпровської обласної ради – [Електронний ресурс].

- Tropin, Ju. M., Goloha, V. L., Perevoznyk V. I. (2023). Tehniko-taktychnyj arsenal borchyn' sumo na 14-mu chempionati svitu. *Jedynoborstva*, 4(30), 89-103. <https://10.15391/ed.2023-4.09> [in Ukrainian].
- Bairamov, R., & Bondar, A. (2020). Ways to attract the population to sumo. *Scienses of Europe*, 54, 3, 59-62.
- CYOLY – Style of Sports and Technology – [Elektronnyj resurs]. – Rezhyim dostupu: <https://cyclestyle.net/article/2015/07/27/25694.html>. (data zvernennja: 29.09.2024).
- Nippon – [Elektronnyj resurs]. – Rezhyim dostupu: <https://www.nippon.com/es/news/100308/> (data zvernennja: 06.09.2024)
- ISF – Sajt mizhnarodnoi' federacii' Sumo – [Elektronnyj resurs]. – Rezhyim dostupu: <http://www.ifs-sumo.org/index.html> (data zvernennja: 06.09.2024).
- JCI – Junior Chamber International Shijonawate – [Elektronnyj resurs]. – Rezhyim dostupu: <http://portfolio.mnwr.me/jc/wanpaku/2024/> (data zvernennja: 01.10.2024).
- JCI – Junior Chamber International AWAJI – [Elektronnyj resurs]. – Rezhyim dostupu: <https://awaji-jc.or.jp/2022a/activities/350-2/> (data zvernennja: 01.10.2024).
- あれこれ雑記ブログ – [Elektronnyj resurs]. – Rezhyim dostupu: <https://turugiri.com/wanpaku-zumou/> (data zvernennja: 01.10.2024).
- わんぱく相撲全国大会 – sajt Vanpaku sumo – [Elektronnyj resurs]. – Rezhyim dostupu: <https://www.wanpaku.or.jp/wanpaku/> (data zvernennja: 03.10.2024).
- わんぱく相撲全国大会 – Pravyla zmagani' z Vampaku sumo – [Elektronnyj resurs]. – Rezhyim dostupu: <https://www.wanpaku.or.jp/tournament/rule.html> (data zvernennja: 03.10.2024).

Додаткова інформація

Відомості про статтю:

Онлайн-версія доступна за посиланням:
<https://doi.org/10.15391/ed.2024-4.04>

Це стаття відкритого доступу, яка розповсюджується відповідно до ліцензії Creative Commons Attribution License, яка дозволяє необмежене використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови належного цитування оригінального твору (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Авторське право: © 2024 за авторами

Конфлікт інтересів

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Отримано: 10.10.2024; Прийнято: 06.10.2024

Опубліковано: 01.11.2024

Відомості про авторів

Голоха Валерій Леонідович:

старший викладач; Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська, 99, м. Харків, 61058, Україна.

<https://orcid.org/0000-0003-3733-5560>,
vgolokha@gmail.com

Information about the Authors

Valerii Holokha:

Senior Lecturer; Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkovskaya st., 99, Kharkov, 61058, Ukraine.